

Memòria d'activitats del Consell
Regulador Andorrà del Joc
Any 2021

31 de desembre del 2021

Índex general

1. Introducció	3
2. Desenvolupament normatiu i reglamentari	4
i. Projecte de llei dels jocs d'atzar	5
ii. Reglament regulador del Servei d'Inspecció i del procediment sancionador del Consell Regulador Andorrà del Joc	6
iii. Modificació del Reglament del joc del bingo	8
3. Gestió, instrucció i atorgament de llicències d'explotació de jocs d'atzar.....	10
i. Llicència de classe A.....	11
ii. Llicència de classe B.....	13
iii. Llicències de classe E.....	15
iv. Llicències de classe F	16
v. Llicències de classe G	18
vi. Llicències de classe I	20
vii. Llicències de classe J	21
4. Gestió del Registre de Models del Consell Regulador Andorrà del Joc.....	22
5. Atorgament de permisos d'explotació d'equipaments de jocs d'atzar.....	22
6. Interdiccions d'accés al joc d'atzar.....	23
7. Convenis de Loteries	25
8. Comissions específiques	28
9. Projectes previstos per a l'any 2022	30

1. Introducció

El Consell Regulador Andorrà del Joc, per tal de donar compliment a les disposicions de la Llei 4/2021, del 22 de març, de text consolidat de regulació dels jocs d'atzar, i més concretament a l'article 79, apartat segon, presenta la memòria d'activitats anual, amb la finalitat de testimoniar l'activitat desenvolupada i donar a conèixer l'execució de les seves funcions com a entitat reguladora del joc, així com dels compromisos i projectes assolits durant l'exercici del 2021.

Aprofundint en el que es va exposar en la darrera memòria, a finals de l'exercici del 2020, el Consell Regulador Andorrà del Joc va elaborar un text consolidat que perseguia integrar la legislació vigent en matèria de jocs d'atzar, a fi de donar compliment a la disposició final onzena de la Llei 2/2020, del 27 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2020 i a l'article 116 del Reglament del Consell General. Aquest text, aprovat el 22 de març del 2021 pel Consell General i publicat el 28 d'abril del 2021 al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, esdevingué la Llei 4/2021, del 22 de març, de text consolidat de regulació dels jocs d'atzar, actualment vigent.

De l'activitat desenvolupada pel Consell Regulador Andorrà del Joc (d'ara endavant, "el CRAJ"), se n'ha de destacar el desenvolupament normatiu i reglamentari dut a terme durant l'any 2021, que consisteix en l'elaboració del Projecte de llei dels jocs d'atzar; l'elaboració del Reglament regulador del Servei

d'Inspecció i del procediment sancionador del Consell Regulador Andorrà del Joc, i, finalment, la modificació del Reglament del joc del bingo.

Així mateix, és necessari posar de manifest l'atorgament de les primeres llicències de classe G als quatre punts de venda de SELAE reconeguts al Principat d'Andorra, amb motiu de la signatura del conveni entre el CRAJ i la *Sociedad Estatal Loterías y Apuestas del Estado* (SELAE), que tingué lloc el 12 de novembre del 2020.

Pel que respecta als convenis de loteries, cal assenyalar que el CRAJ ha continuat la negociació del conveni marc amb la *Organización Nacional de Ciegos Españoles* (ONCE) per poder avançar en la ratificació i signatura del conveni.

Els projectes més destacats, esmentats en aquesta introducció, així com el desenvolupament de totes les activitats inherents a les funcions del CRAJ, i més específicament dels seus serveis tècnics i administratius, seran objecte d'una exposició més detallada al llarg dels diferents aspectes que configuren el cos d'aquesta memòria d'activitats.

2. Desenvolupament normatiu i reglamentari

Amb la finalitat de seguir donant compliment a les diferents disposicions establertes en la Llei 4/2021, del 22 de març, de text consolidat de regulació dels

jocs d'atzar (d'ara endavant, "la Llei") i poder garantir la màxima seguretat jurídica en l'aplicació de la legislació que configura el marc jurídic vigent en matèria de jocs d'atzar al Principat d'Andorra, a continuació s'exposen els textos normatius que han estat objecte de desplegament o modificació durant aquest exercici 2021.

i. Projecte de llei dels jocs d'atzar

En vista de les reiterades modificacions dels textos legals en matèria de jocs d'atzar; de l'experiència adquirida en el decurs dels darrers anys en la gestió i l'atorgament de llicències; de l'evolució en l'explotació dels jocs d'atzar autoritzats, i de la signatura del conveni amb l'operador històric SELAE, es copsa la necessitat de modificar i adaptar diversos aspectes inclosos a la Llei a la realitat econòmica i social del Principat d'Andorra. Per aquest motiu, tot i que memòries anteriors ja recollien la previsió de desenvolupar aquest projecte, no és fins l'any 2021 que es crea una taula de treball interna amb la finalitat d'avançar en un projecte de llei que harmonitzi conceptes jurídics i procediments en matèria de jocs d'atzar i promogui una reorganització estructural del text vigent.

Aquest projecte consta de 79 articles, repartits en cinc títols, quatre disposicions addicionals, dos disposicions derogatòries i una disposició final. Destaca com a novetat una nova classificació de les diferents llicències de jocs d'atzar, categoritzades en llicències majors i llicències menors; la inclusió dels serveis que integren el CRAJ, més explícitament el Gabinet Jurídic i el Servei d'Inspecció,

amb la descripció de les seves funcions i potestats, respecte de les disposicions que defineixen les atribucions i competències de l'entitat reguladora i de control del joc, la seva composició i el seu funcionament; l'atorgament de la condició d'agent de l'autoritat pel que respecta a l'habilitació i l'estatus dels agents del Servei d'Inspecció, i, finalment, el desplegament del procediment sancionador.

El Projecte de Llei dels jocs d'atzar s'aprovà per acord del Consell d'Administració del CRAJ en la sessió del 15 de novembre d'enguany i resta pendent la seva aprovació pel Govern i la posterior tramesa al Consell General.

ii. Reglament regulador del Servei d'Inspecció i del procediment sancionador del Consell Regulador Andorrà del Joc

Tal com reprenia la memòria d'activitats de l'exercici del 2020, el projecte de text s'inicià a finals de l'exercici del 2019 i el seu desenvolupament es perllongà durant l'exercici del 2020, i va ser objecte de revisió i aprovació el primer semestre de l'exercici del 2021. A proposta del ministre de Finances, en qualitat de president del CRAJ, el Govern, en la sessió del 16 de juny del 2021, aprovà el Decret 205/2021, del 16-6-2021, d'aprovació del Reglament regulador del Servei d'Inspecció i del procediment sancionador del Consell Regulador Andorrà del Joc, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 23 de juny del 2021.

El regulador del joc, com a organisme de control del joc d'atzar, vetlla pel respecte a la Llei i a la reglamentació específica en aquesta matèria, exercint la inspecció dels jocs d'atzar, dels operadors i dels establiments de jocs d'atzar, i participant en la repressió de les infraccions i la lluita contra el joc il·legal i contra el frau en matèria de jocs d'atzar. Amb la finalitat de poder créixer amb l'eficàcia deguda les seves potestats d'enquesta i inspecció, es queia fer el desplegament reglamentari a fi de determinar amb detall les condicions i els procediments per dur a terme les enquestes administratives i les inspeccions determinades per la Llei, motiu pel qual es promogué aquest Reglament.

Els quatre títols que formen aquest text, amb els capítols respectius, aborden principalment l'habilitació d'un servei d'inspecció a l'efecte de dur a terme comprovacions i inspeccions, així com la constatació d'infraccions; l'àmbit d'aplicació i d'actuació d'aquest servei; la determinació de les actuacions dels agents del Servei d'Inspecció; l'establiment del procediment d'enquesta i inspecció, basat en les enquestes administratives, les actuacions d'inspecció i els requeriments d'informació, documentació i/o audiència; el desenvolupament del procediment sancionador, i l'establiment d'una graduació de les sancions aplicables i determinades per la Llei, de conformitat amb el que preveu la disposició addicional primera. El Reglament conclou amb una disposició derogatòria per la qual es deroguen les seccions primera i segona del capítol segon del Reglament d'estructura organitzativa, funcionament i règim intern del

Consell Regulador Andorrà del Joc, relatives al procediment de control d'operadors i d'establiments de jocs d'atzar i al procediment de sanció.

Amb motiu de l'entrada en vigor d'aquest Reglament, esdevenia necessari designar i habilitar un agent del Servei d'Inspecció, així que en data 24 de novembre d'enguany es publicà, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, un edicte per a la contractació d'una persona per ocupar la plaça de tècnic inspector del CRAJ. El termini establert per presentar les candidatures finalitzava el dia 24 de desembre del 2021, de manera que es preveu que el primer trimestre de l'exercici del 2022 es dugui a terme el procés de selecció i es cobreixi la plaça definitivament.

iii. Modificació del Reglament del joc del bingo

La disposició addicional primera de la Llei determina que per atorgar la llicència de classe B és necessari, entre altres requisits, desenvolupar per la via reglamentària les modalitats d'instrucció i examen de la sol·licitud de llicència de classe B, i també la descripció dels tipus de jocs d'atzar autoritzats, les disposicions en les quals aquests jocs d'atzar es poden oferir al públic, les modalitats d'administració, els requisits relatius al tipus d'establiments susceptibles de ser autoritzats i el seu funcionament, incloent-hi les condicions d'accés i registre dels jugadors per a la pràctica dels jocs d'atzar, les mesures de policia, supervisió i control dels establiments, i el personal.

En compliment de les disposicions ans adduïdes, el Govern aprovà el Reglament del joc del bingo, mitjançant Decret del 28 de desembre del 2016, que es publicà al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el 4 de gener del 2017. El Reglament, estructurat en deu capítols, dos disposicions transitòries, una disposició derogatòria i un annex, regula l'exploració de l'activitat del joc del bingo, des del règim d'atorgament de la llicència de classe B fins a l'exercici de l'activitat del joc del bingo, passant pel funcionament del joc del bingo tradicional i el del joc del bingo interconnectat, els requisits i criteris d'homologació, l'exportació i la destrucció dels equipaments de jocs d'atzar, el personal al servei de les sales de bingo, la publicitat i el joc responsable.

L'exploració d'aquesta modalitat de joc d'atzar ha experimentat una evolució i innovació tecnològica destacables, fonamentalment en qüestió d'equipaments de jocs d'atzar, així que es considerarà necessària l'actualització de certs paràmetres, que implica una modificació puntual del Reglament del joc del bingo per adaptar-lo a les circumstàncies actuals, sempre des de la perspectiva garantista quant a l'aplicació de polítiques preventives destinades a evitar el joc excessiu o patològic.

La dita modificació implica principalment l'addició de disposicions que aborden directament l'exploració de les màquines recreatives amb premi programat instal·lades a les sales de bingo, concretament pel que respecta a les màquines anomenades "*multi posició*" (una màquina de joc d'atzar amb més d'un terminal de joc), així com al "*canvi de joc*" d'una màquina amb un permís d'exploració

vigent, sense haver de canviar la màquina en qüestió, i, subsidiàriament, la modificació de certs requisits i condicions relacionats amb l'obtenció de la llicència de classe I.

El projecte de modificació del Reglament, conclòs a finals del 2020, restà pendent de tramesa per a aprovació arran de la situació de les sales de bingo al Principat d'Andorra, atès que, per aplicació de les mesures excepcionals adoptades en el marc de la situació de la pandèmia, van haver de romandre tancades a partir del 13 de març del 2020. No van recuperar la deguda normalitat fins al 20 de juny del 2021, moment en el qual es reconsiderà reprendre l'anàlisi i la revisió del text, així com la consulta de certs paràmetres de caràcter tècnic amb el sector, a l'efecte d'enllestir el document. El CRAJ preveu aprovar-lo el primer trimestre de l'exercici del 2022.

3. Gestió, instrucció i atorgament de llicències d'exploració de jocs d'atzar

El CRAJ en el desenvolupament de les seves funcions, rep les sol·licituds de llicències i decideix en relació amb l'atorgament, verificant si totes les condicions establertes legalment i reglamentàriament són respectades i satisfetes pels sol·licitants, i vetllant sempre per l'acompliment dels objectius de la política dels jocs d'atzar, i es pronuncia mitjançant una decisió motivada.

En el marc de la instrucció i l'atorgament de les diferents classes de llicències, relatives a les diverses modalitats de jocs d'atzar establertes en la Llei, durant l'any 2021 el CRAJ ha instruït i atorgat **206** llicències: **176** llicències de classe E, **24** llicències de classe F, **4** llicències de classe G, **1** llicència de classe I i **1** llicència de classe J.

Al llarg dels punts següents s'informa sobre la situació de la llicència de classe A, que autoritza la instal·lació i l'explotació d'un casino de joc al Principat d'Andorra, i de la situació de la llicència de classe B, que autoritza l'explotació d'un bingo al Principat d'Andorra, així com de la instrucció i l'atorgament de les llicències de les classes E, F, G, I i J, indicades a l'inici d'aquest punt.

i. Llicència de classe A

Per acord del Consell d'Administració del CRAJ, en data 4 de setembre del 2020 l'òrgan va resoldre favorablement la sol·licitud de llicència formulada el 18 de juliol del 2018 per la representació legal de la societat Jocs, SA, i li va atorgar una llicència de classe A amb número A-1/20, a l'efecte d'instal·lar i explotar un casino de joc al Principat d'Andorra.

De les disposicions legals se'n desprenen i diferencien les tres fases que donen lloc a l'explotació efectiva de la llicència de classe A. La primera fase, relativa a l'adjudicació del concurs; la segona fase, sobre l'atorgament de la llicència, i la

tercera fase, respecte a l'autorització d'obertura i funcionament del casino de joc. S'infereix, doncs, que per explotar la llicència de classe A l'operador ha d'haver obtingut en primer lloc l'adjudicació del concurs; en segon lloc, la llicència, i en tercer lloc, l'autorització d'obertura i funcionament de l'establiment, un cop executats els treballs de construcció, dins el termini assenyalat en la resolució que li atorga la llicència, en aquest cas en el termini màxim de dos anys.

Obeint les disposicions del plec de bases per a la licitació d'una llicència de classe A per instal·lar i explotar un casino de joc al Principat d'Andorra, i tenint en compte que tingué lloc l'atorgament de la llicència de classe A i que l'establiment del casino actualment es troba en construcció, es constituí la *“Comissió de control i seguiment del casino de joc”* el mes d'abril d'enguany.

La finalitat d'aquesta Comissió és el control del compliment dels requisits establerts en el plec de bases i dels compromisos assumits per l'adjudicatària del concurs, durant el període de construcció i instal·lació del casino de joc, i l'elaboració d'informes tècnics per part dels membres que la configuren, que motivaran l'autorització d'obertura i funcionament del casino o, si escau, la revocació de la llicència davant l'incompliment dels requisits o compromisos adquirits. La comesa d'aquesta Comissió s'estén durant el període comprès entre l'obtenció de la llicència i l'atorgament de l'autorització d'obertura i funcionament, moment en el qual expirarà.

L'atorgament de l'autorització d'obertura i funcionament del casino de joc està condicionat al compliment de les condicions i els requisits del plec de bases, del projecte ofert, del Reglament del casino de joc i catàleg de jocs, i de la legislació corresponent en la matèria.

Finalment, cal indicar que durant l'exercici del 2021 el CRAJ ha instruït i resolt una sol·licitud genèrica, presentada per la representació de Jocs, SA, mitjançant la qual demanava l'autorització per modificar la configuració de l'accionariat de la seva representada, titular de la llicència de classe A, de conformitat amb el que disposa l'article 9 de la Llei.

ii. Llicència de classe B

En seguiment del que s'ha exposat en la memòria d'activitats anterior, arran de l'atorgament de la llicència de classe B a la mercantil Expojoc, SA, amb nom comercial Bingo Stars, en data 28 de novembre del 2017, i de conformitat amb el que disposa l'article 16 del plec de bases per a la licitació d'una llicència de classe B per a l'explotació d'un bingo al Principat d'Andorra, l'operador ha de presentar anualment, davant del CRAJ, una memòria justificativa de l'acompliment dels compromisos adquirits i dels requisits mínims establerts, així com de les millores proposades en fase de licitació i que van ser objecte de valoració a l'efecte d'adjudicar la llicència esmentada.

De conformitat amb les disposicions esmentades, la representació de la mercantil Expojoc, SA presentà prop de les dependències del CRAJ el respectiu informe anual o memòria justificativa de la seva activitat relativa a l'exercici del 2020, la qual ha estat objecte d'anàlisi i instrucció per part del regulador durant aquest exercici 2021. Aquesta memòria ha estat analitzada mitjançant l'informe jurídic i comptable corresponent, en què es recull el grau d'acompliment dels compromisos assumits per l'operador en fase de licitació, així com el funcionament de la llicència durant el tercer any de vigència, tenint en compte les circumstàncies viscudes per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 i les mesures excepcionals i urgents adoptades a aquest efecte, com ara el tancament de les sales de joc del bingo.

En relació amb aquesta llicència, cal fer esment que durant l'exercici del 2021 s'han instruït i resolt tres sol·licituds genèriques, presentades per la representació de la mercantil Expojoc, SA, mitjançant les quals es demanava l'autorització per modificar la configuració del seu accionariat, d'acord amb el que preveu l'article 9 de la Llei.

En el transcurs del 2021 l'operador del bingo ha tramitat prop del CRAJ cinc sol·licituds d'altres i baixes de permisos d'explotació de màquines recreatives amb premi programat i màquines de videobingo, així que consegüentment i com és usual, a finals d'any es va efectuar una inspecció a les sales de bingo, a la sala principal i a la sala annexa, a fi de constatar, entre altres aspectes, que la totalitat

de les màquines de jocs d'atzar instal·lades en ambdós sales disposaven dels permisos d'explotació corresponents, en consonància amb les sol·licituds tramitades i els permisos lliurats, i segons el que preveu la normativa aplicable en matèria de jocs d'atzar vigent. L'acte de constatació de la inspecció s'efectuà en data 17 de desembre del 2021, amb un resultat satisfactori.

Així mateix, en relació amb el Protocol d'actuació per a l'edició, l'estocatge, el control i l'autorització dels cartrons del joc del bingo tradicional al Principat d'Andorra, signat entre el CRAJ, l'operador i el subministrador de cartrons, i tot i l'escassa activitat a les sales de bingo, pel que respecta a l'explotació del bingo tradicional, durant aquest exercici 2021 el regulador ha dut a terme un control eficaç dels cartrons de bingo, principalment pel que respecta a l'estocatge.

iii. Llicències de classe E

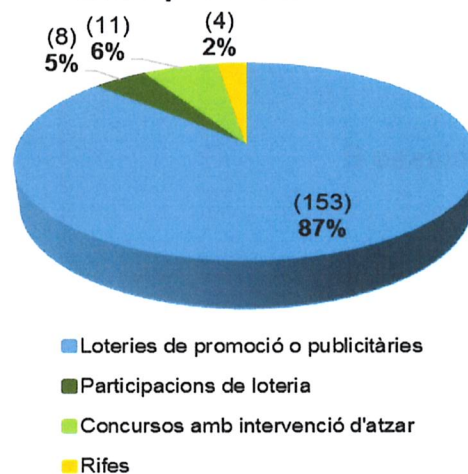
El nombre d'autoritzacions de les llicències de classe E ha experimentat un increment notable, del **35,38%**, i s'ha passat de les **130** llicències atorgades durant l'exercici del 2020 a les **176** d'enguany. La modalitat de "concurs amb intervenció d'atzar" ha registrat un augment molt rellevant i s'ha passat de **3** llicències l'any 2020 a **11** llicències l'any 2021. Les modalitats de "rifes" i "participacions de loteria" pràcticament s'han mantingut. Les rifes passen de **3** llicències l'any 2020 a **4** l'any 2021, i les participacions de loteria passen de **7** llicències l'any 2020 a **8** l'any 2021. Finalment, pel que fa a "loteries de promoció o

publicitàries”, aquesta modalitat ha sofert l’increment més rellevant i s’ha passat de **117** llicències l’any 2020 a **153** llicències l’any 2021, un augment que representa un **30,77%**.

El nombre de llicències atorgades en les diferents modalitats durant l’any 2021 ha estat:

- **11** en la modalitat de concursos amb intervenció d’atzar
- **4** en la modalitat de rifes
- **8** en la modalitat de participacions de loteria
- **153** en la modalitat de loteries de promoció o publicitàries

Llicències de classe E atorgades el 2021 per modalitat

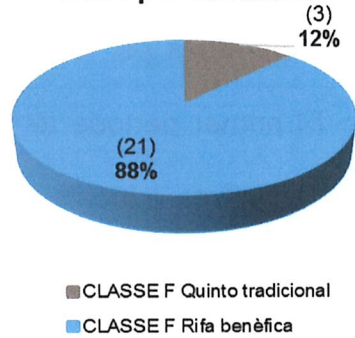
iv. Llicències de classe F

Durant l’any 2021, l’atorgament de les llicències relatives a les modalitats de “rifes benèfiques” i “quintos tradicionals” ha acusat un creixement respecte de l’exercici

2020 i ha sumat un total de **24** llicències. Reprenent el que s'ha exposat en la darrera memòria, i respecte dels exercicis anteriors, es constata que durant l'any destaquen principalment dos períodes per a la pràctica i l'explotació d'aquestes modalitats de jocs d'atzar. El primer període té lloc durant l'esdeveniment de la Fira d'Andorra, en el qual els centres educatius exploten les rifes benèfiques; el segon, durant l'època de Nadal, quan es practiquen els quintos tradicionals promoguts per les diverses associacions de pares d'alumnes dels centres escolars i les associacions de la gent gran de les cases pairals, que, tal com estableix la norma, sols es poden desenvolupar durant el període comprès entre l'1 de desembre i el 15 de gener.

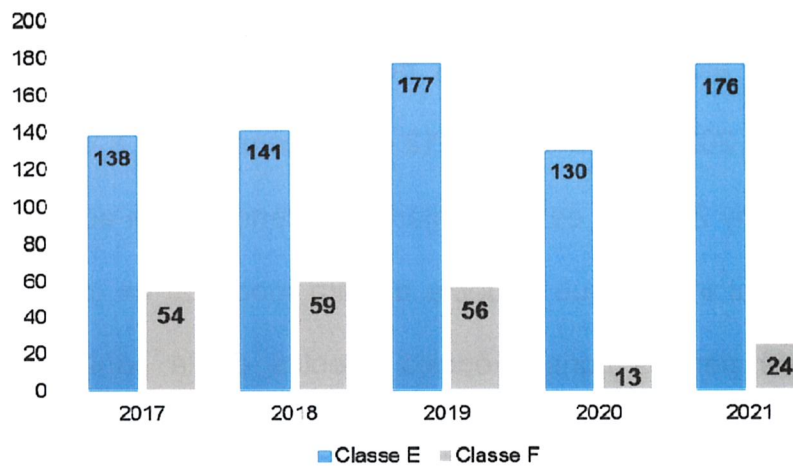
Enguany s'han atorgat **21** llicències per a l'explotació de la modalitat de rifa benèfica – l'any 2020 se n'atorgaren **13** – i **3** llicències per a la pràctica del quinto tradicional – l'any 2020 no es va atorgar cap llicència per a aquesta modalitat. No obstant això, cal indicar que aquesta darrera modalitat de joc s'ha vist, un any més, afectada per les conseqüències directes de la pandèmia, en haver-se imposat noves mesures de distanciament social i la reducció dels aforaments en locals, durant el darrer mes de l'any, moment de celebració de quintos tradicionals, fet que ha comportat la impossibilitat d'assolir les xifres de llicències atorgades els anys precedents a la pandèmia.

Llicències de classe F atorgades el 2021 per modalitat

L'augment de les rifes benèfiques observat és fruit, substancialment, de la recuperació de la celebració de la Fira d'Andorra d'enguany.

Evolució de les llicències de classe E i F 2017-2021

v. Llicències de classe G

Amb motiu de la signatura del conveni entre el CRAJ i la Sociedad Estatal Loterías y Apuestas del Estado (SELAE), en data 12 de novembre del 2020 aquesta societat esdevingué titular d'una llicència de classe C i classe C@, la

qual s'enregistrà amb el número C-01/20 de conformitat amb el que està establert a la disposició addicional segona de la Llei i segons l'acord primer del conveni esmentat.

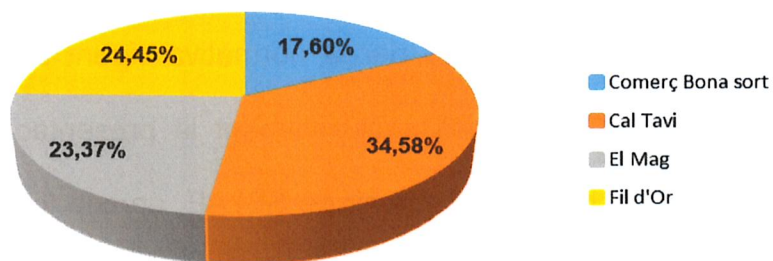
Tal com s'indica en la introducció d'aquest informe, durant l'exercici del 2021 s'han atorgat les primeres llicències de classe G que autoritzen la distribució comercial de jocs d'atzar pur de sorteig i presortejats, entre els quals les loteries, jocs mixtos d'atzar d'apostes mútues esportives, hípiques o altres, per als espais físics fixos, de forma exclusiva, principal i permanent, dels operadors de joc d'atzar titulars d'una llicència de classe C i classe C@. Les llicències de classe G s'han atorgat als quatre punts de venda identificats per SELAE que comercialitzen els seus productes de jocs d'atzar al Principat d'Andorra, en reunir les condicions legals i reglamentàries previstes per la normativa vigent per a l'obtenció d'una llicència de classe G, i manca exclusivament la presentació del contracte de distribució comercial que han d'obtenir de SELAE, un cop finalitzada i adjudicada la licitació en curs de nous punts de venda integrals de SELAE.

L'atorgament de la llicència, per tant, resta condicionat al procés de selecció dels seus titulars, per part de SELAE, així com al compliment dels requisits legals, i més concretament al moment de la formalització i la presentació de l'esmentat contracte de distribució comercial que el titular subscrigui amb SELAE, de conformitat amb les disposicions del conveni. Es preveu que el primer trimestre del 2022 estigui resolta l'adjudicació definitiva dels punts de venda integrals, fet

que permetrà al CRAJ poder gestionar l'atorgament de les llicències de classe H, a fi que els distribuïdors mixtos puguin comercialitzar, com a activitat accessòria a la seva activitat principal, els bitllets físics de la Loteria Nacional de SELAE.

D'acord amb les disposicions del Reglament regulador de les llicències de classe C, C@, G i H i de la llicència de classe I per exercir l'activitat relacionada amb aquestes llicències, els titulars de les llicències de classe G, en qualitat de distribuïdors principals, presenten mensualment davant del CRAJ la informació relativa a la venda dels jocs d'atzar autoritzats, que presenta les xifres següents:

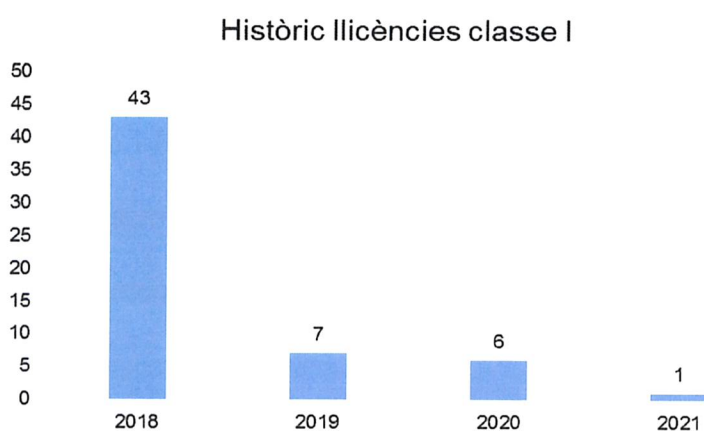
Venda de loteries dels distribuïdors principals al Principat d'Andorra 2021

vi. Llicències de classe I

Pel que respecta a la gestió, instrucció i atorgament de llicències de classe I, aquest exercici 2021 el CRAJ ha instruït i atorgat **1** llicència d'aquesta classe. Actualment, aquesta classe de llicències s'atorga principalment a les persones que exerceixen qualsevol activitat professional relacionada amb els jocs d'atzar

regulats i explotats amb la llicència de classe B, a les sales de bingo. En comparació amb l'exercici anterior, el nombre de llicències atorgades l'any 2021 davalla notablement, ja que l'any 2020 se n'atorgaren 6. S'ha de considerar el que s'ha exposat en punts anteriors quant a la situació de les sales de bingo a causa de les mesures aplicables per la situació pandèmica.

vii. Llicències de classe J

A diferència de l'exercici anterior, en el qual no es va atorgar cap llicència de classe J, durant aquest exercici 2021 s'ha concedit la renovació d'una llicència de la classe J amb número J-04/20, a la mercantil *Zitro Factory, SLU*, per una durada de tres anys, a l'efecte de poder explotar les facultats atorgades als titulars de llicències de classe J. Aquesta llicència permet la venda, l'arrendament, el proveïment, la disposició, la importació, l'exportació, la producció, la fabricació, la posada a disposició i els serveis d'instal·lació, de manteniment o de reparació d'equipaments de jocs d'atzar.

4. Gestió del Registre de Models del Consell Regulador Andorrà del Joc

El Reglament del joc del bingo, en l'annex I, estableix l'obligatorietat d'homologar les màquines recreatives amb premi programat i les màquines de videobingo, així com d'inscriure-les prèviament al Registre de Models; aquesta inscripció en el Registre de Models del CRAJ atorga als titulars el dret a importar, a fabricar i a vendre les màquines que s'ajustin a les inscripcions esmentades, i sempre que els titulars, paral·lelament, estiguin inscrits en el Registre d'empreses. Així mateix, el Reglament regulador de les llicències de les classes I i J per a l'operador de la categoria 2: bingo estableix que els titulars d'una llicència J han d'enregistrar els models de joc respectius, a l'efecte de poder ser comercialitzats al Principat d'Andorra.

Durant aquest exercici 2021 s'han inscrit al Registre de Models del CRAJ exactament **3** nous models d'equipaments de jocs d'atzar de l'operador *Zitro Factory, SLU*, dos relatius a màquines recreatives amb premi programat i un servidor.

5. Atorgament de permisos d'explotació d'equipaments de jocs d'atzar

En seguiment de les disposicions desenvolupades en els punts precedents, pel que respecta als equipaments de jocs d'atzar els permisos dels quals han estat sol·licitats, una volta es troben en territori andorrà, a les instal·lacions del titular on seran explotats, el CRAJ inicia la fase prèvia de comprovació mitjançant la

col·laboració d'un laboratori certificat i homologat. Efectuada la comprovació, el laboratori emet un informe que determina el compliment dels models de joc, respecte dels models que ja consten registrats, i de la normativa vigent en matèria de jocs d'atzar al Principat d'Andorra. Sempre que aquest informe esdevingui favorable, es lliuren els permisos d'explotació sol·licitats, amb el codi corresponent a cada equipament.

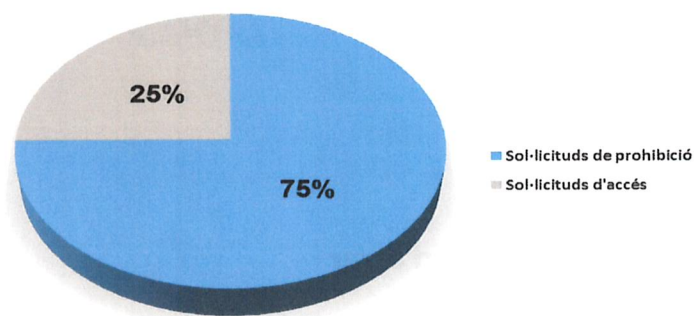
Enguany es constata l'existència de **34** permisos d'explotació en vigor, **20** corresponents a màquines recreatives amb premi programat i **14** a màquines de videobingo.

6. Interdiccions d'accés al joc d'atzar

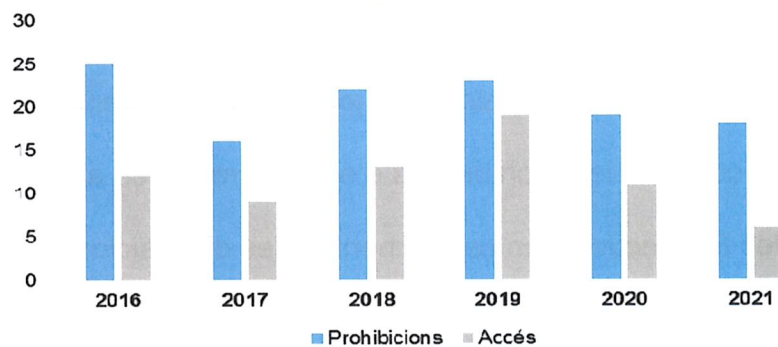
El CRAJ gestiona les sol·licituds de prohibició i accés a les sales de joc, a petició pròpia de l'interessat, per criteri mèdic o en aplicació d'una resolució judicial o administrativa específica. A aquest efecte, el Registre General d'Interdiccions d'Accés al Joc d'Atzar recull de forma automatitzada les dades de les persones que tenen prohibit l'accés a les sales de joc, amb motiu d'una de les causes esmentades, i facilita a les sales de joc l'accés immediat a la informació necessària per conèixer les prohibicions d'entrada referides als seus establiments i, així, poder-les fer efectives, en compliment de les disposicions legals vigents.

Ateses les circumstàncies actuals, que s'han mantingut durant el darrer exercici, tant en l'àmbit sanitari com l'econòmic, s'enregistra una tendència bastant estable en comparació amb el nombre de sol·licituds d'exercicis anteriors. En aquest sentit l'any 2021 s'han enregistrat **18** prohibicions voluntàries, dos menys que l'exercici anterior; **1** prohibició d'accés en aplicació d'una resolució judicial, i **6** sol·licituds d'accés a les sales de bingo, cinc menys que l'exercici del 2020.

Sol·licituds de prohibició/accés any 2021

Històric sol·licituds prohibició/accés sala de bingo d'Andorra

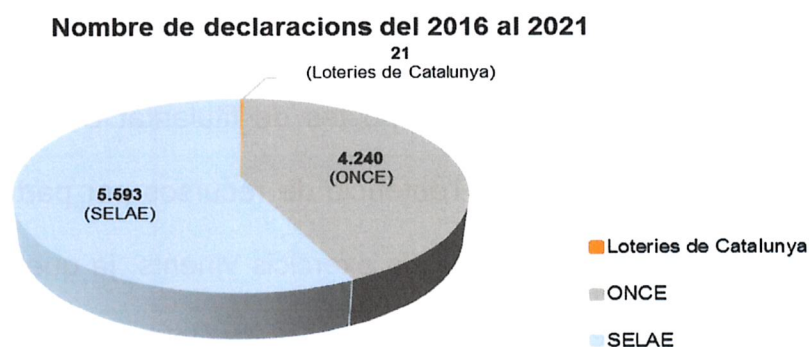

7. Convenis de Loteries

Amb el compromís de donar compliment a la disposició addicional segona de la Llei, quant a la signatura de convenis amb els operadors que històricament comercialitzaven els seus productes de jocs d'atzar al Principat d'Andorra, el CRAJ ha donat continuïtat a les negociacions del conveni marc amb la Organización Nacional de Ciegos Españoles (ONCE) amb la intenció de poder accelerar-ne la ratificació i signatura. Es preveu que es culmini durant el proper exercici 2022, atès que l'instrument està pràcticament conclòs.

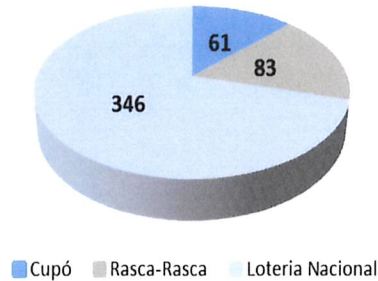
Amb motiu de la signatura del Conveni entre el Consell Regulador Andorrà del Joc i la Sociedad Estatal Loterías y Apuestas del Estado relatiu a l'organització i l'explotació dels jocs d'atzar i apostes de titularitat SELAE en territori andorrà, s'origina un canvi notori en l'obtenció de recursos per part del CRAJ, tant per a aquest exercici 2021 com per als exercicis vinents, ja que durant la vigència del conveni el CRAJ percebrà anualment el percentatge corresponent per la venda de tots els productes de SELAE al Principat d'Andorra. El primer pagament anual es va fer efectiu al mes de juliol d'enguany, en compliment de l'acord setè del conveni de referència. Així mateix, en el marc de l'aplicació del conveni, cal fer esment que, el segon semestre de l'any 2021, va tenir lloc la constitució de la "*Comissió de Seguiment*" i es va celebrar la primera reunió.

En aplicació de la mesura provisional i transitòria declarativa de les loteries introduïdes en territori andorrà per comercialitzar-les, adoptada l'any 2016 i establerta amb la finalitat d'obtenir la informació necessària per comptabilitzar l'entrada dels productes de joc d'atzar tant de SELAE com de la ONCE, així com la informació relativa als establiments que comercialitzen aquests productes al Principat d'Andorra, es constata que des de l'1 d'agost del 2016 fins al 31 de desembre del 2021 s'han comptabilitzat **9.854** declaracions, de les quals **5.593** corresponen a la loteria espanyola de SELAE, **4.240** a productes de la ONCE i **21** a Loteries de Catalunya.

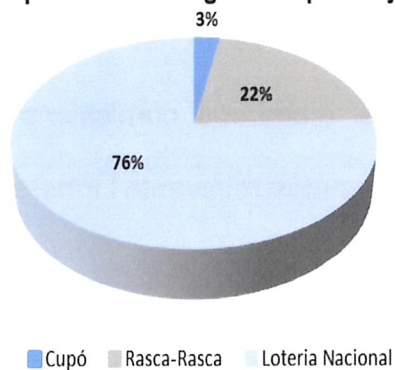
El nombre d'establiments que comercialitzen aquests productes, segons les declaracions presentades, es quantifica en **370** i, com es pot observar en el quadre següent, d'aquests establiments, **278** comercialitzen només loteria nacional espanyola; la resta venen un o diversos dels productes que es comercialitzen al Principat de titularitat de SELAE, ONCE i Loteries de Catalunya.

Nombre d'establiments segons el tipus de joc declarat per a la venda

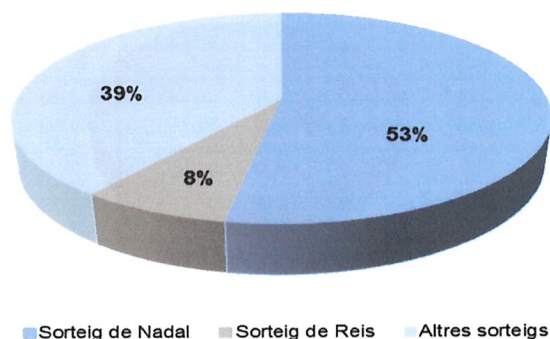
Segons les declaracions efectuades pels establiments, es poden observar els diferents tipus de joc, amb la distribució següent:

Import declarat segons el tipus de joc

En l'àmbit de la loteria nacional espanyola, cal destacar la importància dels sorteigs celebrats el 22 de desembre del 2021 i el 6 de gener del 2022, que representen aproximadament un 53% de la loteria declarada i comercialitzada al Principat d'Andorra durant aquest exercici 2021.

Declaració de l'exercici 2021 de Loteria Nacional Espanyola segons la data de sorteig

8. Comissions específiques

Durant l'any 2021, les comissions específiques que han de vetllar pel "*Joc responsable, l'addicció al joc i la protecció dels grups de risc*" i per "*l'Ordre públic, la lluita contra el frau i el blanqueig de capitals*" han seguit desenvolupant les recomanacions respectives a fi de donar continuïtat als projectes iniciats en l'exercici anterior. En el si d'ambdós comissions han tingut lloc les reunions internes per tractar els temes més rellevants i inherents a llurs matèries.

Destacar que en el marc de la comissió específica del "*Joc responsable, l'addicció al joc i la protecció dels grups de risc*", des de la Secretaria d'Estat d'Afers Socials, Joventut i Igualtat conjuntament amb l'UCA, la Unitat de Conductes Addictives del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària, han impartit les sessions informatives de nivell I i de nivell II "*Joc patològic: fases, indicadors de risc i tractament*" al personal al servei de les sales de bingo del Principat d'Andorra. Les

sessions informatives de nivell I tingueren lloc el mes de setembre del 2021 i les de nivell II, el mes de desembre del 2021.

Finalment, també cal destacar que en el marc de la comissió específica per "*l'Ordre públic, la lluita contra el frau i el blanqueig de capitals*" s'ha exposat que durant el 2021, els funcionaris de la Unitat d'Investigació Econòmic Financera del Cos de policia, han realitzat el Curs de Jocs d'atzar, impartit pel "*Service Central des Courses et Jeux*", al Principat d'Andorra del 26 de maig del 2021 al 28 de maig del 2021. Així mateix, durant l'any 2022 hi ha prevista la realització de les següents formacions:

- Estatge pràctic i operatiu a França a càrrec del "*Service Central des Courses et Jeux*";
- Curs de jocs d'atzar al Principat d'Andorra, a càrrec de la Policia italiana "*Guardia di Finanza*", per part de tots els membres de la Unitat d'Investigació Econòmic Financera.
- Curs de jocs d'atzar al Principat d'Andorra, a càrrec de la Policia Nacional Espanyola en matèria de joc, per part de tots els membres de la Unitat d'Investigació Econòmic Financera.
- Estatge pràctic i operatiu a Madrid, a càrrec de la Policia Nacional Espanyola en matèria de joc, als membres del Grup de Jocs d'Atzar.

9. Projectes previstos per a l'any 2022

El CRAJ, en el desenvolupament de les seves competències, preveu per a l'exercici del 2022, entre altres accions, seguir donant continuïtat a les tasques de difusió en matèria de jocs d'atzar i de joc responsable; dur a terme les tasques de control i inspecció sobre el correcte funcionament de les sales de joc del bingo, i la implantació dels compromisos adquirits amb l'atorgament de la llicència de classe B i el seguiment de la fase d'instal·lació i explotació del casino de joc, per disposar de tots els elements necessaris per poder instruir amb seguretat l'autorització d'obertura i funcionament corresponent.

En l'àmbit legislatiu es preveu seguir donant compliment a les disposicions normatives, amb el desenvolupament i l'aprovació d'una única compilació reglamentària amb motiu de la possible aprovació, per part del Consell General, del Projecte de Llei dels jocs d'atzar. Així mateix, es preveu el desenvolupament del Reglament de les apostes de contrapartida de forma presencial, a l'efecte que puguin ser explotades per l'operador del casino, i el Reglament regulador de les llicències de les classes I i J per a l'operador de la categoria 1: casino.

En l'àmbit de la comercialització de les loteries, es preveu concloure el procés de ratificació i signatura dels preceptius convenis amb la Organización Nacional de Ciegos Españoles (ONCE) i Loteries de Catalunya (LC). Així mateix, es preveu que, una volta conclòs el concurs per adjudicar els punts de venda integrals, impulsat per SELAE, es pugui iniciar la gestió i instrucció de l'atorgament de les

llicències de classe H per a la comercialització dels productes de jocs per part dels distribuïdors mixtos.

Amb una rellevància especial, es preveu donar continuïtat a l'anàlisi documental per al desplegament normatiu i reglamentari tant del joc en línia – llicència de classe D@ – com de la implementació d'una loteria nacional al Principat d'Andorra, tal com preveu la disposició addicional sisena de la Llei, que ja es recull com a possible projecte en memòries d'exercicis anteriors.

Andorra la Vella, 31 de desembre del 2021

Xavier Bardina
Director general

CRAJ
CONSELL REGULADOR
ANDORRÀ DEL JOC